

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Андроника Мартанова, сектор Екранни изкуства, Институт за изследване на изкуствата, БАН (andronika.martanova@gmail.com, ORCID:0000-0002-5304-4408, научно направление 8.4. „Театрално и филмово изкуство“)

за дисертационен труд – ОНС „доктор“ на

ИИШИ ЛЮ
СЪВРЕМЕННАТА ХОРЕОГРАФИЯ – РЕФЛЕКСИЯ НА
КИТАЙСКАТА МИТОЛОГИЯ

Научен ръководител: проф. д.н. Анелия Янева
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, област на висше образование 8. Изкуства,

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО ИЗКУСТВА
КАТЕДРА „ХОРЕОГРАФИЯ“

Настоящата рецензия е изготвена съгласно Заповед 2840/02.12.2024 г. от ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ - проф. д-р Николай Марин. Всички представени документи от кандидата са в съответствие с нормативните и законови уредби (Правилник на ЮЗУ за условията и реда на придобиване на научни степени и академични звания; ЗРАСРБ и допълнителни, свързани с процедурите разпоредби и актове). Не са открити нарушения. Няма доказани данни за плагиатство. Спазени са изискуемите срокове и необходимите реквизити за публична защита са налице (дисертационен труд, автореферат, CV, публикации и др.). Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертацията.

Китайският класически танц в съвременната хореография заема изключително важно място в няколко направления: опазване на нематериалното културно наследство и неговото надграждане чрез нови интерпретации и зрелищни визуални спектакли; активно промотиране в световен аспект на съвременната китайска култура, която се отличава с майсторска комуникационна стратегия между новото и старото /локалното и глобалното; ярки постижения в трансформирането на езика на танца в успешните опити да транспонират в хореографиите образци от цялата вековна художествена система на Китай.

Всичко може да се превърне в танц, според китайското въображение, който да носи националните и етническите характеристики на автохтонната култура. При това да е

разбираемо посланието за широк кръг от аудитории. Спектаклите са пазители и носители на китайски дух – централен фокус, който много ясно е демонстриран и анализиран и от китайският докторант.

Именно в тези нееднозначни и дори бих казала фундаментални контексти дисертационният труд на Ииши Лю *СЪВРЕМЕННАТА ХОРЕОГРАФИЯ – РЕФЛЕКСИЯ НА КИТАЙСКАТА МИТОЛОГИЯ* категорично заявява своята абсолютна актуалност. Поинтересното е, че този дисертационен труд е умело ръководен от български специалист – проф. д.н. Анелия Янева и влиза в процедура за защита в български университет – ЮЗУ, катедра „Хореография“. Това от една страна е свързано с високата оценка за нашата образователна система и възможностите да се колаборира със знанието и опита на българските доказани специалисти. Доколкото ми е известно – след проведен разговор с изтъкнат хореограф и педагог по класически китайски танц от Пекинската танцова академия през ноември 2024 - в Източноазиатската страна подобна разработка на дисертация не е често срещана практика и няма много опции за такъв продължаващ академичен растеж. И още нещо много важно по оста на културната комуникация Китай-България: китайският класически танц през последните години намира важно място както в дипломатическите отношения, така и в обмена на художествените и образователни практики между двете страни. Така че поздравление за китайския докторант Ииши Лю и проф. д.н. Анелия Янева за избора на тема и съвместните усилия по раждането на този труд!

Дисертационен труд

СЪВРЕМЕННАТА ХОРЕОГРАФИЯ – РЕФЛЕКСИЯ НА КИТАЙСКАТА МИТОЛОГИЯ на Ииши Лю е с общо обем от 219 страници. Научният апарат е съставен от библиография (29 източника), приложен е и 1 видеоспектакъл. Много е интересно, че в труда има много таблици, които онагледяват различията и сходствата в източните и западните практики (творчески, образователни, етично - естетични¹ концепти и визии в развитието на танцовото изкуство и пр.). Намирам този подход за приносен именно в научно-приложната перспектива на дисертационния труд.

¹ Неразривен комплекс в източноазиатските култури, в частност китайската.

Разработката се състои от увод, три глави и заключение. Работено е по дедуктивен принцип от общото към частното, което е едно отлично класическо решение. Намирам, че целите, задачите, обектът на изследване са много ясно дефинирани.

Ииши Лю концентрира своето внимание върху връзката между митологичните аспекти и съвременно танцовото изкуство – територия, която според него е нишова и се нуждае от допълнително изследване днес. Категорично се съгласявам с това твърдение, още повече, че вече има достатъчно натрупана „критична маса“ от спектакли. За сравнение китайското кино и сериали отдавна са разработили тази територия. Драматургията е важен компонент за всяко едно изпълнителско (включително и екранно) изкуство, а Китай е неизчерпаем извор на истории. „Танцът е проява на вътрешна дейност. Емоционалното преживяване е характерно за художественото образование, което е различно от интелектуалното образование“ – пише докторантът на с. 59.

Задачите и целите на труда дефинират намеренията на автора в последващия изследователски анализ. А именно: съсредоточаване върху драматургичните модели и конструкти и техният пренос върху танцовото изкуство. Изграждане на образите и тяхното семиотично натоваарване – от мита към сцената, от езика на музиката към художествените системи на визуалното (сценография, костюмография, грим, светлинен дизайн, мултимедия), инструментариума на телесното (знаковостта на движението, пластиката, хореографията, жестът).

Първата глава „ВЛИЯНИЕ НА КИТАЙСКИТЕ ТРАДИЦИОННИ КУЛТУРНИ ИСТОРИИ ВЪРХУ ТАНЦОВОТО ИЗКУСТВО“ е особено предизвикателство за младия изследовател, тъй като се анализират компоненти от китайската култура, които своего рода са изключително абстрактни за танцовата изразност: многокомпонетността на понятието „китайски дух“, натрупванията във философско-религиозните системи (как предаваш ценности, еманация от сплавта на даоизма, конфуцианството и будизма), поетика и светоусещане, но и психология на персонажи (мисли, вдъхновения, представи, емоции). „Танцът е проява на вътрешна дейност. Емоционалното преживяване е характерно за художественото образование, което е различно от интелектуалното образование“ – пише докторантът на с. 59. В конкретиката на произведения и тяхното обговаряне в дисертационният труд като „Само това зелено и зелено“ (по картината „Карта на хиляди мили

реки и планини“), „Нощен банкет на двореца Танг“, „Паунът лети на югоизток“, и „Ли Бай“² категорично си личи, че дисертантът успява да селектира, открие и мотивира избора си на творби. Както се вижда от труда най-впечатляващи за него са творби, които изваждат на преден план темите за Творец-Произведение-Същност, Природа-Човек-Вдъхновение. През тях дисертантът успява да защити и тезата си за опазването на идентичността на културното наследство чрез танцовото изкуство.

Втората глава „ТАНЦОВАТА ДРАМА "ЛИ БАЙ" е логично продължение на първата, само че по метода на case studies се фокусира върху задълбочено аналитично разработване на конкретен танцов спектакъл. През тази втора глава още повече се аргументират позициите на Ииши Лю, заложили в началото на разработката. *„Танцовият стил на танцовата драма „Ли Бай“ на китайската песенна и танцова трупа е главно модерен танц, като същевременно съчетава елементите на традиционния китайски народен танц и класическия танц. Този интегриран танцов стил е много подходящ за нуждите на изпълнението на танцовата драма, защото може по-добре да предаде емоциите и сферата в поезията на Ли Бай, докато наследява традиционната китайска култура, а също и чрез съвременните танцови изрази.“* (с. 100-101 от труда). Смятам че централната втора глава е приносна и най-силна в цялата логика на дисертацията. Анализите са много широко разпрострени и интересни във векторите на танцовия речник, изразителна сила на действието, ритмика, творчески техники, послания и визуални ефекти.

В трета глава „ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА КИТАЙСКИЯ ТАНЦ“ много прилежно и педантично е разгърнато изложение свързано с историческите корени на китайското танцово образование и съвременните реалии. Важни са разсъжденията на докторанта по отношение на йерархичната структура, образователните етапи, преподавателската методика – в аватарите на традиция и иновация. И не на последно място – акцентът върху т.нар. художествената грамотност на китайците (като аудитория и като създатели на културно съдържание). Приноси научно-приложни постижения са сравненията със системите на Запада (Европа, САЩ и др.). Оценявам високо тази част от

² Емблематичен поет от Танската династия, чието творчество оставя неимоверно влияние върху развитието на зоналната културна общност – източноазиатските култури и литератури на Корея, Япония и Виетнам.

трета глава (с.197 – 206), която е свързана с предложенията за реформи и гъвкавостта на политиките в образователната танцова система на Китай.

Приемам заключението на труда на Ииши Лю, както и изложените приноси като съвсем адекватни към постигнатите резултати.

Въпроси:

- *Защо предпочетохте именно танцовата драма за Ли Бай, в централната ос на дисертацията си, а не също така стойностен, мащабен, знаков, сложен и даже зашеметяващ в естетиката си спектакъл, какъвто е „Само това зелено и зелено“ (по картината „Карта на хиляди мили реки и планини“)?*
- *Дали сте гледал новата танцова драма „Ода за героите“ (Odes to Heroes, вдъхновена от Yingge dance / 英歌; продукция на Guangdong Friendship Theatre in Guangzhou)? Ако да – как бихте я коментирали? (<https://govt.chinadaily.com.cn/s/202501/24/WS6793322c498eec7e1f72e2bd/dance-ode-to-heroes.html>)*

Биографични данни за дисертанта

Ииши Лю е завършил китайски танц в художественото училище на университета Шенян Нормал и през 2013 е приет специалността по Модерна танцова хореография на Музикалната консерватория в Шенян. Дипломира се като магистър по Китайски етнически и фолклорен танц. В България към АМГИИ Пловдив изучава съвременни танцови техники и придобива магистърска степен през 2020. От 2022 е редовен докторант по „Хореография“ в ЮЗУ. Има опит в различни танцови международни стажове, хореограф-практик на различни произведения, носител е на "Lu Yi Cup" награда за най-добро оригинално произведение за модерен танц и награда за най-добър хореограф за "Живот".

За времето на докторантурата е публикувал три текста в китайски академични издания, в резултат на което е апробирана работата му по дисертационния труд.

Заклучение

„ВЛИЯНИЕ НА КИТАЙСКИТЕ ТРАДИЦИОННИ КУЛТУРНИ ИСТОРИИ ВЪРХУ ТАНЦОВОТО ИЗКУСТВО“ е много актуален труд, ценен в диалоговото поле на *традиционна култура-съвременен танц- идентичност*. Направен е успешен опит да се систематизира и селектира огромен материал от вековната история на класическия китайски танц и да се организира в конкретика. Анализирани и разгледани са проблемите на съвременната китайска хореография и танцова изразност в нейното битие на посланик на идеи, дух, китайскост, но и като практика и образователна методика. Предлагам на членовете на научното жури да бъде присъдена образователната и научна степен **„ДОКТОР“** на кандидата Ииши Лю.

София, 30.01.2025

Проф. д-р Андроника Мартонова

REVIEW

by Prof. Dr. Andronika Martonova, Screen Arts Sector, Institute for the Study of Arts, Bulgarian Academy of Sciences (andronika.martonova@gmail.com, ORCID:0000-0002-5304-4408, scientific field 8.4. "Theatre and Film Art")

for the dissertation work - ONS "doctor" of

YISHI LIU

CONTEMPORARY CHOREOGRAPHY - REFLECTION OF CHINESE MYTHOLOGY

Scientific supervisor: Prof. Dr. Anelia Yaneva

professional field 8.3. Music and Dance Art, field of higher education 8. Arts,

SOUTHWEST UNIVERSITY "NEOPHYT RILSKI"

FACULTY OF ARTS

DEPARTMENT OF "CHOREOGRAPHY" This review was prepared in accordance with Order 2840/02.12.2024 by the rector of the Southwestern University "Neofit Rilski" - Prof. Dr. Nikolay Marin. All documents submitted by the candidate are in accordance with the regulatory and legal regulations (Regulations of the Southwestern University on the conditions and procedure for acquiring scientific degrees and academic titles; ZRASRB and additional regulations and acts related to the procedures). No violations have been found. There is no proven evidence of plagiarism. The required deadlines have been met and the necessary requisites for public defense are available (dissertation, abstract, CV, publications, etc.). The abstract correctly reflects the content of the dissertation.

Chinese classical dance in contemporary choreography occupies an extremely important place in several areas: preservation of intangible cultural heritage and its upgrading through new interpretations and spectacular visual performances; active promotion in the global aspect of contemporary Chinese culture, which is distinguished by a masterful communication strategy between the new and the old / local and global; bright achievements in transforming the language of dance in successful attempts to transpose into choreographies samples from the entire centuries-old artistic system of China.

Everything can be transformed into dance, according to the Chinese imagination, which carries the national and ethnic characteristics of the autochthonous culture. At the same time, the message must be understandable for a wide range of audiences. The

performances are guardians and bearers of the Chinese spirit - a central focus, which is very clearly demonstrated and analyzed by the Chinese doctoral student.

It is in these ambiguous and I would even say fundamental contexts that the dissertation work of Yishi Liu **MODERN CHOREOGRAPHY - REFLECTION OF CHINESE MYTHOLOGY** categorically declares its absolute relevance. What is more interesting is that this dissertation work is skillfully supervised by a Bulgarian specialist - Prof. Anelia Yaneva and enters into a defense procedure at a Bulgarian university - Southwestern University, Department of Choreography. On the one hand, this is related to the high assessment of our educational system and the opportunities to collaborate with the knowledge and experience of Bulgarian proven specialists. As far as I know - after a conversation with a prominent choreographer and teacher of classical Chinese dance from the Beijing Dance Academy in November 2024 - in the East Asian country, such a dissertation development is not a common practice and there are not many options for such continued academic growth. And another very important thing on the axis of cultural communication between China and Bulgaria: Chinese classical dance in recent years has found an important place both in diplomatic relations and in the exchange of artistic and educational practices between the two countries. So congratulations to the Chinese doctoral student Yishi Liu and Prof. Anelia Yaneva for the choice of topic and the joint efforts to create this work!

Dissertation

CONTEMPORARY CHOREOGRAPHY – A REFLECTION OF CHINESE MYTHOLOGY by Yishi Liu has a total volume of 219 pages. The scientific apparatus consists of a bibliography (29 sources), and 1 video performance is also attached. It is very interesting that the work contains many tables that illustrate the differences and similarities in Eastern and Western practices (creative, educational, ethical - aesthetic concepts and visions in the development of dance art, etc.). I find this approach to be beneficial precisely in the scientific-applied perspective of the dissertation.

The work consists of an introduction, three chapters and a conclusion. It was worked on a deductive principle from the general to the particular, which is an excellent classical solution. I find that the goals, tasks, and object of research are very clearly defined.

Yishi Liu focuses his attention on the relationship between mythological aspects and contemporary dance art – a territory that, according to him, is niche and needs additional research today. I categorically agree with this statement, especially since there is already a sufficiently accumulated “critical mass” of performances. For comparison, Chinese cinema and TV series have long developed this territory. Dramaturgy is an important component for any performing (including screen) art, and China is an inexhaustible source of stories. “Dance is a manifestation of internal activity. Emotional experience is characteristic of artistic education, which is different from intellectual education” – writes the doctoral student on p. 59.

The tasks and objectives of the work define the author’s intentions in the subsequent research analysis. Namely: focusing on dramaturgical models and constructs and their transfer to the art of dance. Building images and their semiotic load – from myth to the stage, from the language of music to the artistic systems of the visual (scenography, costume design, makeup, lighting design, multimedia), the tools of the bodily (the significance of movement, plasticity, choreography, gesture).

The first chapter “INFLUENCE OF CHINESE TRADITIONAL CULTURAL STORIES ON THE ART OF DANCE” is a particular challenge for the young researcher, as it analyzes components of Chinese culture that are, in a way, extremely abstract for dance expression: the multi-component nature of the concept of “Chinese spirit”, the accumulations in philosophical and religious systems (how do you convey values, emanation from the fusion of Taoism, Confucianism and Buddhism), poetics and worldview, but also the psychology of characters (thoughts, inspirations, ideas, emotions). “Dance is a manifestation of inner activity. Emotional experience is characteristic of artistic education, which is different from intellectual education” – writes the doctoral student on p. 59. In the specifics of the works and their discussion in the dissertation work such as “Only this green and green” (based on the painting “Map of a Thousand Miles of Rivers and Mountains”), “Night Banquet of the Tang Palace”, “The Peacock Flies Southeast”, and “Li Bai” it is clearly evident that the dissertation student manages to select, highlight and motivate his choice of works. As can be seen from the work, the most impressive for him are works that bring to the fore the themes of Creator-Product-Essence, Nature-Man-Inspiration. Through them, the dissertation student also manages to defend his thesis on the preservation of the identity of cultural heritage through the art of dance.

The second chapter "THE DANCE DRAMA "LI BAI" is a logical continuation of the first, but using the method of case studies, it focuses on an in-depth analytical development of a specific dance performance. In this second chapter, the positions of Yishi Liu, set out at the beginning of the development, are further argued. "The dance style of the dance drama "Li Bai" of the Chinese Song and Dance Troupe is mainly modern dance, while combining elements of traditional Chinese folk dance and classical dance. This integrated dance style is very suitable for the needs of the performance of the dance drama, because it can better convey the emotions and the sphere in Li Bai's poetry, while inheriting traditional Chinese culture, and also through modern dance expressions." (pp. 100-101 of the work). I believe that the central second chapter is a contribution and the strongest in the entire logic of the dissertation. The analyses are very widespread and interesting in the vectors of dance vocabulary, expressive power of action, rhythm, creative techniques, messages and visual effects.

In the third chapter, "THE EDUCATIONAL SYSTEM OF CHINESE DANCE", a very diligent and pedantic exposition is developed related to the historical roots of Chinese dance education and contemporary realities. The doctoral student's reflections on the hierarchical structure, educational stages, teaching methodology – in the avatars of tradition and innovation – are important. And last but not least – the emphasis on the so-called artistic literacy of the Chinese (as an audience and as creators of cultural content). The comparisons with the systems of the West (Europe, the USA, etc.) are useful scientific and applied achievements. I highly appreciate this part of the third chapter (pp. 197 – 206), which is related to the proposals for reforms and the flexibility of policies in the educational dance system of China.

I accept the conclusion of Yishi Liu's work, as well as the presented contributions, as being quite adequate to the achieved results.

Questions:

- Why did you choose the dance drama for Li Bai as the central axis of your dissertation, and not an equally valuable, large-scale, significant, complex and even aesthetically stunning performance such as "Only this green and green" (based on the painting "Map of a Thousand Miles of Rivers and Mountains")?

- Have you seen the new dance drama "Odes to Heroes" (inspired by Yingge dance / 英歌; production of Guangdong Friendship Theatre in Guangzhou)? If so, how would you comment on it? (<https://govt.chinadaily.com.cn/s/202501/24/WS6793322c498eec7e1f72e2bd/dance-ode-to-heroes.html>)

Biographical data of the dissertation candidate

Yishi Liu graduated from Chinese dance at the Art School of Shenyang Normal University and in 2013 was accepted to the Modern Dance Choreography major at the Shenyang Conservatory of Music. He graduated with a master's degree in Chinese Ethnic and Folk Dance. In Bulgaria, he studied contemporary dance techniques at the Plovdiv Academy of Performing Arts and received a master's degree in 2020. Since 2022, he has been a full-time doctoral student in "Choreography" at the Southwestern University. He has experience in various international dance internships, choreographer-practitioner of various works, and is the winner of the "Lu Yi Cup" award for best original work for modern dance and the award for best choreographer for "Life".

During his doctoral studies, he published three texts in Chinese academic journals, as a result of which his work on the dissertation was approved.

Conclusion

"INFLUENCE OF CHINESE TRADITIONAL CULTURAL STORIES ON THE ART OF DANCE" is a very relevant work, valuable in the dialogue field of traditional culture-contemporary dance-identity. A successful attempt has been made to systematize and select a huge amount of material from the centuries-old history of classical Chinese dance and to organize it in concrete terms. The problems of contemporary Chinese choreography and dance expression in its existence as an ambassador of ideas, spirit, Chineseness, but also as a practice and educational methodology have been analyzed and discussed. I propose to the members of the scientific jury to award the educational and scientific degree "DOCTOR" to the candidate Yishi Liu.

Sofia, 30.01.2025

Prof. Dr. Andronika Martonova